

Fredericia, den 5. november 2020

Hørings svar til miljøvurdering af indsats for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til miljøvurderingen, jeres j.nr. 2020-23724.

Indledning

Miljøvurderingen af indsatsen for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder kommer efter at bekendtgørelse om udtagning af kulstofrige lavbundsjorder med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter) (herefter bekendtgørelsen) har været i høring¹. Det er en ærgerlig og bagvendt rækkefølge, når miljøvurderingen netop skal belyse, om den påtænkte indsats påvirker miljøet, hvilket derfor havde været formålstjenligt at inddrage allerede i høringen af bekendtgørelsen.

Geografisk afgræsning

Det kan konstateres, at betegnelsen for kulstofrig jord nu er karakteriseret som jord, med et kulstofindhold over 6 %. Tidligere var denne jord karakteriseret med et noget højere kulstofindhold, nemlig 12 %. Nedsættelsen af procentsatsen, forstår vi, er et udtryk for, at det har været svært at finde egnede jorder til projekterne og altså ikke et udtryk for, at det fagligt er mere rigtigt med en lavere procentsats.

Det er selvfølgelig et problem, at bare fordi det har vist sig svært at finde egnede arealer til projekterne, som kan give den forudsættende klimaeffekt, at kravene til effekten af projektet så i stedet blot nedsættes. Det er jo reelt set det man har gjort, når man har nedsat procentsatsen.

Jo højere kulstofindhold et areal har, jo højere må man forstå klimaeffekten er. Nedsætter man kravet til kulstofindhold nedsætter man således også kravet til klimaeffekten.

Denne vurdering bør være en del af miljøvurderingen, idet miljøvurderingen også bør skabe grundlag for at vurdere, om skatteydernes penge går til noget, der reelt gavner klimaet – eller formålet i virkeligheden blot er at oversvømme god landbrugsjord.

Vådt eller tørt projektområde

Der er stor forskel på klimaeffekten, alt efter om projektområdet er konstant vådt eller kun periodevis vådt. For at få den højeste klimaeffekt, er det nødvendigt, at arealet er oversvømmet året rundt. Hvis området skifter mellem vådt og tørt, kan projektet få den modsatte virkning på klimaet og udlede flere klimagasser end da arealerne var landbrugsmæssigt drevet. Det fremgår af bekendtgørelsen, at det er klimaprojekter, men det fremgår senere i bekendtgørelsen, at arealet godt må afgræsses. For at et areal kan afgræsses, må det formodes, at arealet er tørt, og så er det i sagens natur ikke et klimaprojekt, men et naturprojekt.

For at miljøvurderingen kan anses for at være fyldestgørende, bør det være helt klart, om det forudsættes, at projektområderne skal være konstant våde eller om hydrologien skal skifte mellem våd og tørt.

Fosforproblematikken

Der ses kun en snæver omtale af fosformobilisering i miljøvurderingen og kun i forhold til søer. Hver gang et landbrugsareal oversvømmes, så vil den fosfor, der er bundet i jorden, blive frigivet til vandmiljøet – også kaldet fosformobilisering. Dette medfører, at projekter, der muligvis har positiv indvirkning på klimaet,

---

¹ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64307>

meget vel kan have negativ indvirkning på f.eks. vandmiljøet. Denne negative indvirkning har dog ikke kun betydning for søer, idet mange kystvande i forvejen er belastet af fosfor fra spildevand, der er udledt igennem tiderne.

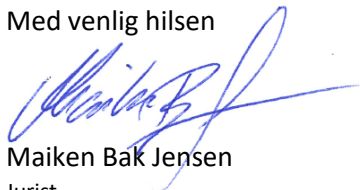
Det er selvfølgelig væsentligt at vurdere, om en klimainsats har negativ betydning for andre indsatsområder, f.eks. i forhold til vandmiljøet, hvilket vi må forstå bliver vurderet, når de konkrete projekter bliver gennemført. Her må det dog anføres, at også fosforens betydning for kystvandene skal indgå i vurderingen.

Materielle goder

Udover at et lavbundsprojekt kan forsumpe nærliggende arealer, er der også den mulighed, at arealet i projektområdet udvikler sig til en bestemt naturtype eller der kan flytte en beskyttet art ind i projektområdet, der kan resultere i, at et husdyrbrug i nærheden ikke kan udvides eller fortsætte i fremtiden.

Dette problem har vi allerede fremført ved høringen af bekendtgørelsen, og vi forventer selvfølgelig, at det kommer til at indgå, at den naturtype eller det levested, der eventuelt opstår på baggrund af et lavbundsprojekt, ikke vil have betydning for anvendelsen af omkringliggende marker eller bedrifter. Vi har også anført, at det skal sikres, hvis der opstår en naturtype, der normalt bliver betegnet som ammoniakfølsom, at denne naturtype ikke kan få betydning for husdyrbrug udenfor projektområdet og ikke står i vejen for fremtidige miljøgodkendelser. Det ville være oplagt at have denne betragtning med under afsnittet "materielle goder" i miljøvurderingen, så der kan tages højde for problemstillingen.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk